

А – Интегрирана еколошка дозвола

Име на компанијата

Арцелор Миттал (ЦРМ) АД - Скопје

Адреса

ул. 16 Македонска Бригада бр.18

Поштенски број и град

1000 Скопје

Број на дозвола

Содржина

Дозвола за усогласување со оперативен план.....	i
Содржина.....	ii
Вовед	iii
Дозвола	1
1 Инсталација за која се издава дозволата	
2 Работа на инсталацијата	7
2.1 Техники на управување и контрола.....	7
2.2 Суровини (вклучувајќи и вода).....	8
2.3 Техники на работа.....	Error! Bookmark not defined.
2.4 Заштита на подземните води.....	10
2.5 Ракување и складирање на отпадот.....	11
2.6 Преработка и одлагање на отпад	13
2.7 Енергетска ефикасност	14
2.8 Спречување и контрола на несакани дејствија.....	15
2.9 Бучава и вибрации	16
2.10 Мониторинг.....	17
2.11 Престанок на работа	19
2.12 Инсталации со повеќе оператори	21
3 Документација	22
4 Редовни извештаи	24
5 Известувања	24
6 Емисии	27
6.1 Емисии во воздух.....	27
6.2 Емисии во почва.....	30
6.3 Емисии во вода (различни од емисиите во канализација).....	33
6.4 Емисии во канализација.....	34
6.5 Емисии на топлина	37
6.6 Емисии на бучава и вибрации	38
7 Пренос до пречистителна станица за отпадни води.....	Error! Bookmark not defined.
8 Услови надвор од локацијата.....	40
9 Оперативен план.....	Error! Bookmark not defined.
10 Договор за промени во пишана форма	44
Додаток 1.....	45
Додаток 2	Error! Bookmark not defined.

Речник на користени поими

Аеросол	Суспензија на цврсти и течни честички во гасен медиум.
Атмосферска вода	Дождовна вода што дотекува од покриви и места каде што не се одвиваат процесите.
Барање	Барањето поднесено од страна на Операторот за оваа дозвола
БПК	Биолошка потрошувачка на кислород за 5 дена
ГВЕ	Гранични вредности на емисија
ГИЖС	Годишен извештај за животна средина
Годишно	Приближно во интервали на 12 месеци Период или дел од период од 12 последователни месеци
Градежен отпад и отпад од рушење	Отпад што потекнува од градење, реновирање и рушење: глава 17 од националниот каталог на отпади или како што е договорено на друг начин.
Гранични вредности на емисија	Масата, изразена во смисла на одредени специфични параметри, концентрацијата и/или нивото на испуштање, кои не смеат да бидат надминати во текот на еден или повеќе временски периоди.
Граница за масен проток	Гранична вредност на емисија која е изразена како максимална маса на една супстанција што може да биде емитирана во единица време.
dB(A)	Децибели
Ден	Секој период од 24 часа
Денски	Периодот од 08.00 до 22.00 (сите промени треба да се одразат на дефиницијата за “ноќно време”).
Дневно	За време на сите денови од работата на инсталацијата и во случај на емисии, кога емисиите се одвиваат ; со најмалку едно мерење во било кој еден ден.
Договор	Писмен договор
Документација	Секој извештај, запис, податок, слика, предлог, интерпретација или друг документ во писмена или електронска форма кој се бара со оваа дозвола.

Двегодишно/ биенално	Еднаш на секои две години
Еколошка штета	Согласно дефиницијата за еколошка штета во член 5 од Законот за животна средина
Зелен отпад	Отпадно дрво (не вклучувајќи импрегнирано дрво), растителни материјали како што е откос од трева и друга вегетација.
I.S.EN Инцидент	Интернационален стандард ЕН (i) итен случај; (ii) секоја емисија што не е во согласност со условите од оваа дозвола; (iii) секое надминување на дневниот капацитет на опремата за ракување со отпад; (iv) секое ниво, дадено во ова дозвола, а е достигнато или надминато, и (v) секоја индикација дека загадување на животната средина се случило или може да се случи.
Индустриски не опасен отпад	Согласно дефиницијата за “индустриски не опасен отпад“ од член 6 од Законот за управување со отпад: Индустриски неопасен отпад е отпадот што се создава при производствените процеси во индустријата и не содржи опасни карактеристики, а според својствата, составот и количеството се разликува од комуналниот отпад;
Инсталација	Согласно дефиницијата за “инсталација“ од член 5 од Законот за животна средина : - во однос на интегрираните еколошки дозволи, е неподвижна техничка единица каде што се вршат една или повеќе пропишани активности и активности кои се непосредно поврзани со нив, а кои би можеле да имаат ефект врз емисиите и врз загадувањето; - во однос на спречувањето и контролата на хавариите со учество на опасни супстанции, инсталација е техничка единица во рамките на еден систем во кој се произведуваат, употребуваат, складираат или се ракува со опасни супстанции. Таа ја вклучува целокупната опрема, објектите, цевководите, машините, алатките, приватните железнички споредни колосеци, станиците за истовар кои ја опслужуваат инсталацијата, складовите или сличните градби, потребни за работа на инсталацијата.

ИСКЗ	Интегрирано спречување и контрола на загадувањето
ИСО	Интернационална организација за стандарди
К	Келвин (единица мерка за температура).
Капацитет/ опрема за задржување	Опрема наменета за задржување на евентуално истечен материјал, собирници.
кРа	Кило Паскали.
Квартално	Цел или дел од период од три последователни месеци, почнувајќи од првиот ден на Јануари, Април, Јули или Октомври.
Leq	Еквивалентно континуирано ниво на звук
Локација чувствителни на бучава (ЛЧБ)	Секоја резидентна куќа, хотел или хостел, болници, училишта, верски објекти, или било други места и објекти за кои е потребно отсуство на бучава со нивоа кои предизвикуваат непријатност.
МДКе	Максимална дозволена концентрација на загадувачки материи во гасовите кои се емитираат.
Месечно	Минимум 12 пати во текот на една година, приближно во месечни интервали.
Надлежен орган	Тело одговорно за издавање на ИСКЗ дозволи
НДТ	Најдобри достапни техники
Неделно	За време на сите недели од работата на инсталацијата и во случај на емисии, кога има емисија; со минимум едно мерење во било која недела.
Ноќно време	Од 22.00 до 08.00 часот
Одржува	Чување во добра состојба, вклучувајќи и редовна инспекција, сервисирање, калибрација и поправки доколку се потребни, со цел адекватно да извршува функцијата.
Оператор	Согласно дефиницијата за “Оператор” од член 5 од Законот за животна средина: - секое правно или физичко лице кое врши професионална активност, или врши активности преку инсталацијата и/или ја контролира, или лице на кое му се доверени или делегирани овластувања за донесување економски одлуки во однос на активноста или техничкото работење, вклучувајќи го и носителот на дозволата или овластување за таквата активност, односно лицето кое е задолжено да регистрира или алармира за активноста.

Полугодишно	Целиот или дел од периодите од 6 последователни месеци
Постројка	Секое место или простор употребен за преработување или пак третман на отпадот.
Праг за масен проток	Количина на масен проток, над која се применува ограничување со МДК.
ПРЕО	Проценка на ризикот од еколошка одговорност
Прилог	Секое повикување на Прилог од оваа дозвола се однесува на прилози поднесени како дел од оваа дозвола
Примерок	Доколку контекстот на оваа дозвола не кажува нешто спротивно, примерокот ќе вклучи мерење со електронски инструменти.
ПСОВ	Пречистителна станица за отпадни води
ПУЖС	Програма за управување со животната средина
ПУРЗ	План за управување со ризикот по затворање
Работни часови	Часови/време во кое инсталацијата има дозвола/е овластена да работи.
РЗПЗМ	Регистер на загадувачи и пренос на загадувачки материи.
РК	Растворен кислород
СЧ	Суспендирани честички
Санитарен/ комунален ефлуент	Отпадни води од тоалетите, местата за миеење и кантината во инсталацијата.
Слика	Секое повикување на слика или број на слика значи слика или број на слика содржани во барањето, освен ако не е на друг начин договорено.
Соодветно осветлување (светло)	20 лука, мерено на ниво на почва
Стандардна Метода	Национална, европска или интернационално признаена процедура (пр. И.С. ЕН, ИСО, ЦЕН, БС или еквивалентно).
СУЖС	Систем за управување со животната средина
Тешки метали	Тешки метали се група на елементи меѓу бакар и бизмут во периодниот систем на елементи - со специфична густина поголема од 4.0 г/цм ³ .

Закон за животна средина

Течен отпад	Било кој отпад во течна форма и што содржи помалку од 2% сува материја.
X1 софтверски пакет	Софтвер кој се користи за внесување на податоци, нивно пресметување и претставување на влијанието како и информации за трошоците.
ХПК	Хемиска потрошувачка на кислород
ЦЕН (CEN)	Comité Européen De Normalisation – European Committee for Standardisation.

Вовед

Овие воведни белешки не се дел од дозволата

Следната дозвола е издадена согласно Законот за животна средина (Службен весник 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10,/10, 51/2011, 123/12, 93/13, 187/13 и 42/14, 44/15, 129/15, 192/15 и 39/16) за работа на инсталацијата што извршува една или повеќе активности наведени во Уредбата на Владата за: “Определување на инсталациите за кои се издава интегрирана еколошка дозвола со временски распоред за поднесување на оперативните планови,“ до одобреното ниво во Дозволата.

Краток опис на инсталацијата регулирана со оваа дозвола

Инсталацијата Арцелор Миттал (ХРМ) АД Скопје со шифра на основна дејност според НКД: 27.10, производство на сурово железо, челик и феролегури според Европското Здружение за јаглен и челик (ЕЦСЦ). Лоцирана е во Индустриската зона на општина Гази Баба. Релјефот на општината се состои од повеќе разновидни морфолошки елементи и облици. Ридовите Камник и Крст ја чинат североисточната рамка на Општината. На југ од ридот Крст, преку железничката пруга се издига најмаркантниот рид во општината – Гази Баба, кој заедно со претходните два рида го затвораат широкиот амфитеатар каде денес е лоциран поранешниот металуршки комплекс Железара, а сега Макстил, Арцелор Миттал и Скопски Легури. Инсталацијата Арцелор Миттал АД Скопје е составена од:

- Објект на Погонот на Ладна Валавница (ЦРМ):
- Други помали објекти, како составен дел на Погонот на Ладна Валавница (ЦРМ);
- Објект на Административна зграда;

Сите објекти се наоѓаат на КП бр. 2276/1КО Гази Баба, општина Гази Баба

Категорија на индустриска активност на инсталацијата е 2.Производство и преработка на метали, 2.3 Инсталации за обработка на ферометали (а). Валавници со капацитет над 20т/ч, суров челик; (в). Нанесување на заштитни слоеви од растопен метал со влез поголем од над 2т/ч, суров челик;

Со постапката ладно валање, преку пластична деформација на топло валаната трака (ТВТ) под дејство на сили на притисок и издолжување се добива редуцирана (опсег на редуција од 40-90%) ладно валана трака (ЛВТ), со барани димензии и квалитет. Со ладната деформација се нарушува правилната структура на кристалите, така да тие се уситнуваат што резултира со зголемувањето на цврстината на деформираната метална лента. Степенот на оцврстување континуирано се зголемува за време на деформацијата, односно отпорот спрема деформацијата е пропорционален со степенот на деформација. Прва работна единица во Ладна валавница е Припрема каде што пристигнува материјалот – припрема на челични котури кои претставуваат влезна суровина. Потоа следи програмирање, каде се програмира колкаво количество и каков материјал ќе се лансира во производство. Следна фаза е припрема на котурите пред процесирање, котурите се подредуваат во линија пред конвертот за котури према програмот за лужење со одредени димензии. Лужење (декапирање) претставува постапка за отстранување на коварината од површината на челичниот лим, со помош на комбиниран механичко-хемиски третман, односно чистење на челичната лента од железни оксиди, масла и други нечистотии. Во лужилница има четири кади за лужење (декапирање) со различна концентрација на хлороводородна киселина. Од линијата лужилница се генерира и отпадна вода од хидраулика, која се испушта во рециркулачко езеро. Спојување на лентите се врши со заварување, а под машината за заварување се наоѓа резервоар со вода за гасење на искрите од заварување. Отпадната вода од испирање на коварината се собира во резервоар исе испушта во собирна јама. Во собирањата јама се примаат водите од: резервоарот на машината за заварување, санитарни води, од линијата рамналка и поцинкална. Потоа отпадните води преку потопна пумпа се носат до базен бр.1.

Потоа се врши визуелен преглед на програмираниот материјал согласно интерните стандарди. Со валањето, постапка каде што преку пластична деформација на ладно валаната челична лента под дејство на сили на притисок и издолжување се добива редуцирана ладно валана лента со потребни димензии и квалитет, во постројката Тандем – петостан.

Во емулзионата постројка се врши ладење, чистење и подмачкување на валаната трака за да не дојде до триење, загревање и нивно предвременно оштетување, при што се користи емулзија од масло за валање и вода. Емулзијата се подготвува и прочистува во помошна постројка Емулзионо. Од становите, преку повратна инсталација емулзија се враќа во танковите откако поминува низ филтри. Во погонот Ладна Валавница е инсталиран систем на ладилници кои користат индустриска вода за ладење на емулзијата. Магацинот за складирање на маслата во погонот ладна Валавница е обезбеден со систем за прифаќање на инцидентни истекувања но истиот не е покриен. Ладно валаниот материјал потоа се третира термички во жарни печки со цел: да се отстрани крутоста, добивање на оптимални механички својства, оптимална структура и оптимална големина на зрната, целосна рекристализација на деформираниот ефект со валање и коагулација на деформираниот цементит. Материјалот во печките се поклопува со заштитни звона и во нив се внесува заштитен гас (водород и азот), за да се обезбеди заштитна атмосфера која спречува оксидација на материјалот. Печките се загреваат со природен гас, а максимална температура е 860°C односно 1078°C . И овој процес се одвива според одреден режим на работа, заради што постои посебен систем за ладење на жарните печки со вода, означени како исток. Новите жарни печки, означени како запад, се снабдуваат со техничка вода од рециркулирачко езеро со кое стопанисува РЖ Услуги, а по ладењето на печките, отпадната вода се собира во јама, од каде со пумпа истите преку цевковод се враќаат во рециркулирачко езеро.

Индустриска вода се користи за ладење на хидраулични масла, кои се користат за подмачкување на машините и вода за ладење на машината за заварување. Исто така, за регулирање на температурата во печката и ладење на печката се користи индустриска вода. Овие води рециркулираат, односно истите се собираат и усмеруваат кон рециркулирачко езеро од каде повторно се употребуваат.

На линијата за поцинкување се врши нанесување на цинков слој врз челичната трака од двете страни со цел подобро да се заштити од корозија. Лентата преку тунел директно оди во каде со растопен цинк, каде со помош на валци и џет систем, се нанесува растопениот цинк врз лентата. После поцинкувањето, лентата се движи вертикално кон кула за ладење, каде се лади до 60°C , а потоа се движи кон постројката за пасивизација, каде се премачкува со хромна киселина. Доколку материјалот е наменет за пластификација во истиот погон, пасивизирањето е исклучено. Поцинкуваниот лим се намотува во ролни или се сече во табли, во зависност од потребата и истиот може да се користи како готов производ или да се пластифицира

Постројката за дресирање е наменета за подобрување на површинскиот изглед на лентата, односно рамнење на лентата – лимот.

Техничкото обложување на челичната површина со лакирани слоеви или пластични материјали заради заштита од корозија, познато е како боење или пластификација. Сушењето на лак, прајмер и боја се врши во горна и долна печка, каде температурата изнесува од 205°C до 250°C што зависи од типот на средствата за обложување. Линијата за пластифицирање генерира топла вода од излезна хидраулика и хидраулика на фаќач на трака, која се испушта како санитарна вода во тоалет на линија за пластификација.

Во зависност од барањата на пазарот, готовиот материјал може да биде испорачан и во форма на табли и во форма на ролни, поради што се носи на линијата со ножици и се сече на бараните димензии.

Сите отпадни технолошки води од погонот Ладна Валавница се усмеруваат кон станицата за третман на отпадни води (базен бр.1 или базен бр.4), а преку испусно место AGW1 се испуштаат во канализациона мрежа. Во врска со димензионирањето на граничните вредности за емисионата точка AGW1, одлучено е исите да бидат во согласност со Правилникот за условите, начинот и граничните вредности на емисија за испуштањето на отпадните води по нивно прочистување, начинот на нивно пресметување, имајќи ги во предвид посебните барања за заштита на заштитните зони (Сл.Весник на Р.М бр.81/2011), и да се однесуваат за испуст во канализација.

Преминот од А - Дозвола за усогласување со оперативен план во А-Интегрирана еколошка дозвола се прави по реализацијата на активностите од оперативниот план и доставениот извештај од спроведена Генерална еколошка ревизија со содржан пресек и процена на состојбата со управувањето со отпадните води од Ладна валавница (ЦРМ).

Низ процената, идентификувани се потенцијалните влијанија од работењето на инсталацијата од добивањето на А-Дозволата за усогласување со оперативен план, како и финансиските обврски кои операторот треба да ги исполни, со цел соодветен третман на отпадните води за постигнување на ГВЕ.

Други интегрирани дозволи поврзани со оваа инсталација		
Сопственик на дозволата	Број на дозвола	Дата на издавање
Арцелор Миттал (ЦРМ) АД –Скопје	11-7295/4	30.06.2014

Заменети дозволи /Согласности/Овластувања поврзани со оваа инсталација		
Сопственик	Референтен број	Дата на издавање

Комуникација

Доколку сакате да контактирате со Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина (во понатамошниот текст Надлежниот орган) во врска со оваа дозвола, ве молиме наведете го Бројот на дозволата.

За било каква комуникација, контактирајте го Надлежниот орган на адреса: **Булевар Гоце Делчев бр.18 (зграда на МРТ) 1000 Скопје, Република Македонија.**

Доверливост

Дозволата го обврзува Операторот да доставува податоци до Надлежниот орган. Надлежниот орган ќе ги стави податоците во јавните регистри, согласно потребите на Законот за животна средина. Доколку Операторот смета дека било кои од обезбедените податоци се деловно доверливи, може да се обрати до Надлежниот орган да ги из земе истите од регистарот, согласно Законот за животна средина. За да му овозможи на Надлежниот орган да определи дали податоците се деловно доверливи, Операторот треба истите јасно да ги дефинира и да наведе јасни и прецизни причини поради кои бара изземање. Операторот може да наведе кои документи или делови од нив ги смета за деловно или индустриски доверливи, согласно Законот за животна средина, чл.55 ст. 2, точка 4. Операторот ќе ја наведе причината поради која Надлежниот орган треба да одобри доверливост. Податоците и причината за доверливост треба да бидат приложени кон барањето за интегрирана еколошка дозвола во посебен плик.

Промени во дозволата

Оваа дозвола може да се менува во согласност со Законот за животна средина.

Предавање на дозволата при престанок на работа на инсталацијата

При делумен или целосен престанок со работа на инсталацијата, Операторот го известува органот. Со цел барањето да биде успешно, операторот мора да му покаже на Надлежниот орган, согласно член 120 ст. 3 од Законот за животна средина, дека не постои ризик од загадување и дека не се потребни понатамошни чекори за враќање на местото во задоволителна состојба.

Пренос на дозволата

Пред да биде извршен целосен или делумен пренос на дозволата на друго лице, треба да се изготви заедничко барање за пренос на дозволата од страна на постоечкиот и предложениот сопственик, согласно член 118 од Законот за животна средина. Доколку дозволата овластува изведување на посебни активности од областа на управувањето со отпад, тогаш е потребно да се приложи уверение за положен стручен испит за управување со отпад за лицето задолжено за таа активност.

Преглед на барани и доставени документи

Предмет	Датум	Коментар
Барање за добивање дозвола за усогласување со оперативен план бр. 11-3273/1	30.06.2006	Доставеното е барање за добивање А-дозвола за усогласување со оперативен план од страна на операторот
Заклучок по барање бр. 11-3273/2	18.12.2006	Доставен заклучок за корегирање на барањето
Корегирано барање бр. 11-39/1	04.01.2007	Доставено е корегирано барање од страна на операторот
Заклучок бр.11-39/2	18.01.2007	Доставен е заклучок за дополнување на барањето од страна на МЖСПП
Дополнување на барањето бр. 11-39/3	23.03.2007	Постапување по заклучок, доставено дополнување навреме
Дополнување на барањето бр. 11-39/4	17.04.2007	Постапување по заклучок, доставено второ дополнување
Достава на барање за добивање А-дозвола за усогласување со оперативен план бр. 11-3163/1	23.05.2007	Доставен е примерок од дополнетото барање до Град Скопје
Достава на барање за добивање А-дозвола за усогласување со оперативен план бр. 11-3163/1	23.05.2007	Доставен е примерок од дополнетото барање до ККЈ
Објава на барањето за добивање дозвола за усогласување со оперативен план	03.05.2007	Објавено е барањето во дневен печат и на web страната од министерството
Достава на барање за добивање А-дозвола за усогласување со оперативен план бр. 11-3163/1	23.05.2007	Доставен е примерок од дополнетото барање до општина Гази Баба

Закон за животна средина

Достава на мислење бр. 11-4315/1	17.07.2007	Од општината е доставено мислење по однос на барањето и известување за Јавна расправа
Известување за Јавна расправа бр. 11-39/5	27.07.2007	По барање на засегната јавност
Заклучок бр. 11-914/1 до АРЦЕЛОРМИТТАЛ Скопје (ЦРМ)	21.01.2014	Доставен е заклучок за дополнување на Барање за добивање дозвола за усогласување со оперативен план бр. 11-3273/1
Дополнување на барањето за добивање А-дозвола за усогласување со оперативен план бр.11-914/2	05.02.2014	Доставено е навреме дополнување на барањето од страна на операторот
Известување бр. 11-2345/1	21.02.2014	Од страна на операторот е доставено известување
Објава на Нацрт А-дозволата за усогласување со оперативен план бр. 11-2345/2	06.03.2014	Објавено е барањето во дневен печат - ВЕЧЕР на 07.03.2014, КОНА на 08.03.2014 и на web страната на МЖСПП
Ревидиран оперативен план, барање за пролонгирање бр. 11-3669/1	25.03.2014	Доставен е ревидиран дополнет оперативен план и барање за пролонгирање на роковите од нереализиранните активности
Известување бр. 11-3670/1	25.03.2014	За одложување на преговорите на 01.04.2014г.
Одлука за отпочнување на преговори и формирање на тим за преговори бр.11-3739/1	27.03.2014	Определен е тимо т кој ќе учествува во преговорите ид страна на МЖСПП
Известување бр. 11-3669/2	08.04.2014	За дополнување на барањето бр. 11-3669/1

Закон за животна средина

Барање за пролонгирање на рокови бр. 11-4389/1	10.04.2014	Доставено е дополнето барање за пролонгирање на роковите на нереализираните активности од оперативен план
Записник бр. 11-4389/2	17.04.2014	Од преговори по однос Нацрт А –дозволата за УОП.
Известување по оперативен план бр. 11-6507/1	05.06.2014	Доставен е рedefиниран оперативен план и комплетна документација од хидрогеолошки испитувања
А – Дозвола за усогласување со оперативен план	30.06.2014	Одлучено позитивно, издадена е А-ДУОП бр. 11-7295/4
Известување бр. 11-3202/1	31.03.2015	за реализирани активности од оперативен план
Студија за идентификување на емисии во воздух бр. 11-5682/1	26.06.2015	Обврска и услов во А -ДУОП
Извештај од изведена лабораториска анализа на загаденост на почва и подземни води бр. 11-6619/1	11.08.2015	Обврска и услов во А -ДУОП
Одговор со известување бр. 11-3509/1	12.05.2016	Во врска со задолженијата од А - ДУОП
Извештај од генерална еколошка ревизија 11 – 683/1	03.02.2017	За управување со отпадни води од погон ладна валавница
Записник од извршен инспекциски надзор бр.11-89	16.02.2017	Наод на утврдена фактичка состојба – реализирани активности од оперативен план
Заклучок бр. 11-683/2	15.03.2017	За достава на дополнителни податоци, неопходни за реализација на преминот во А-ИЕД
Програма за подобрување бр. 11-683/3	03.04.2017	Постапено по заклучок, доставени се дополнителни податоци
Заклучок бр. 11- 683/4	18.04.2017	За достава на дополнителни податоци, неопходни за реализација на преминот во А-ИЕД
Барање за состанок бр. 11-683/5	21.04.2017	Во врска со заклучокот бр. 11- 683/4
Барање одговор бр. 11 - 683/10	19.05.2017	Во врска со гранични вредности за точка AGW1
Објава на нацрт А-ИЕД бр. 11 -683/11	18.07.2017	Објавен е текстот во дневен печат на 05.07.2017, албанска и македонска верзија и на веб страната од МЖСПП

Закон за животна средина

Барање бр. 11-4260/1	21.08.2017	За информирање во врска со отпадна киселина и постапување со истата, доставено од операторот
Барање за постапување бр. 11-4260/2	28.09.2017	До ДИЖС за утврдување на фактичка состојба со превземачот со отпадна киселина
Забелешки бр. 11-4851/1	27.09.2017	По ИСКЗ дозволата
Одговор по забелешки бр. 11-4851/2	09.10.2017	Постапено по забелешките кои се прифатени
Известување бр. 11-4851/3	18.10.2017	Од ДИЖС по однос на фактичка состојба со превземачот со отпадна киселина

Дозвола

Закон за животна средина

Дозвола

Број на дозвола

Надлежниот орган за животна средина во рамките на својата надлежност во согласност со член 95 од Законот за животна средина (Сл. Весник Бр53/05, 81/05, 24/07,159/08, 83/09, 48/2010, 124/10, 51/2011, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15 и 39/16), го овластува:

Операторот: **АРЦЕЛОР МИТТАЛ (ЦРМ) АД – Скопје**
со регистрирано седиште на
Адреса: **ул.16 –та Македонска Бригада бр. 18**

Поштенски број Град: **1000 Скопје**

Држава : **Република Македонија**

Број на регистрација на компанијата 5166187

да раководи со Инсталацијата
Цело име на инсталацијата : **АРЦЕЛОР МИТТАЛ (ЦРМ) АД – Скопје**
Адреса : **ул.16 –та Македонска Бригада бр. 18**

Поштенски број Град : **1000 Скопје**

во рамките на дозволата и условите во неа.

МИНИСТЕР
Sadulla Duraki

Овластен да потпише во име на Надлежниот орган за животна средина

Дата:

А – Интегрирана еколошка дозвола за Арцелор Миттал (ЦРМ) АД Скопје

Закон за животна средина

Министерство за животна средина и просторно планирање

Датум на издавање на Дозволата :

Услови

Инсталација за која се издава дозволата

1.1.1 Операторот е овластен да изведува активности и/или поврзани активности наведени во Табела 1.1.1.a

Табела 1.1.1(a)		
Активност од Анекс 1 од Уредбата за определување на инсталациите за кои се издава интегрирана еколошка дозвола со временски распоред за поднесување оперативни планови	Опис на наведената активност	Граници на наведената активност
2. Производство и преработка на метали 2.3 Инсталации за обработка на ферометали а). Валавници со капацитет над 20т/ч. Суров челик в). Нанесување на заштитни слоеви од растопен метал со влез поголем од над 2т/ч. Суров челик	Обработка на ферометали	1 000 000т/годишно
Табела 1.1.1(б)		
Активност од Анекс	Основни и придружни активности	
Ракување со коварина	Обезводнување на коварината	
Ракување со троска	Истурање, разбивање и транспорт до депонијата на самата локација	
Станица за третман на отпадни води	4 базени за третман на отпадни води (неутрализација и таложење на железни оксиди)	

Министерство за животна средина и просторно планирање

Датум на издавање на Дозволата :

1.1.2 Активностите овластени во условите 1.1.1а ќе се одвиваат само во рамките на локацијата на инсталацијата, прикажана подолу во планот.

Табела 1.1.2	
Документ	Координати на локацијата
Мапа на АРЦЕЛОР МИТТАЛ (ЦРМ) АД – Скопје	21 °46' 43"E, 42° 01' 55"N

Местоположба на АРЦЕЛОР МИТТАЛ (ЦРМ) АД – Скопје

Министерство за животна средина и просторно планирање

Датум на издавање на Дозволата :

11.08.1 Инсталацијата ќе работи, ќе се контролира и ќе се одржува и емисиите ќе бидат такви како што е наведено во оваа дозвола. Сите програми кои треба да се изготват според условите на оваа Дозвола стануваат дел од дозволата.

11.08.1 Оваа Дозвола е само за потребите на ИСКЗ според Законот за животната средина (Службен Весник на РМ 53/05, 81/05, 24/07,159/08, 83/09, 48/2010, 124/10, 51/2011, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14 44/15, 129/15, 192/15 и 39/16), и ништо во оваа Дозвола не го ослободува Операторот од обврските за исполнување на условите и барањата од други закони и подзаконски акти.

2 Работа на инсталацијата

2.1 Техники на управување и контрола

2.1.1 Инсталацијата за која се издава дозволата, согласно условите во дозволата, ќе биде управувана и контролирана онака како што е опишано во документите наведени во Табела 2.1.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган во писмена форма.

Табела 2.1.1 : Управување и контрола		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Управување и контрола на инсталацијата	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје III	30.06.3006
Политика за животна средина	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје III.1	30.06.3006
Политика за квалитет	Дополнување и Прилог кон барањето, Поглавје III.4	30.06.3006
Обука – шема блок дијаграм	Дополнување и Прилог кон барањето, Поглавје III.7	30.06.3006
Калибрација – блок дијаграм	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје III.8	30.06.3006
Листа на мерила за калибрација	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје III.9	30.06.3006

2.1.2 Целата инсталација, опремата и техничките средства користени во управувањето со Инсталацијата за која се издава дозволата, ќе бидат одржувани во добра оперативна состојба.

2.1.3 Во инсталацијата за која се издава дозволата ќе работи персонал кој е соодветно обучен и целосно запознаен со барањата од дозволата.

2.1.4 Копија од оваа дозвола и оние делови од барањето на кои се однесува дозволата ќе бидат достапни во секое време, за целиот персонал вклучен во изведување на работата што е предмет на барањата од дозволата.

2.1.5 Целиот персонал ќе биде целосно запознаен со оние аспекти од условите од дозволата, кои се однесуваат на нивните обврски и ќе им биде обезбедена соодветна обука и пишани инструкции за работа, со цел да им помогнат во извршувањето на нивните обврски.

2.1.6 Операторот ќе му ги достави на Надлежниот орган Програмата за управување со животна средина (ПУЖС) и Распоредот на целите и задачите за заштита на животната средина со комплетен преглед на сите операции, процеси, опции и можности за енергетска ефикасност и намалување на отпад, изготвени во рамките на Стандардот за животна средина на секои 12 месеци како дел од Годишниот Извештај за Животна Средина (ГИЖС).

2.1.7 Регистер на загадувачи и пренос на загадувачки материи (РЗПЗМ)

2.1.7.1 Во рок од 3 (три) месеци од датумот на издавање на оваа Дозвола, Операторот ќе ја договори со Надлежниот орган листата на супстанции кои ќе бидат вклучени во РЗПЗМ како и методологијата користена при нивно определување.

2.2 Суровини (вклучувајќи и вода)

2.2.1 Операторот, согласно условите од дозволата, ќе користи суровини (вклучувајќи ја и водата) онака како што е опишано во документите наведени во Табела 2.2.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган во писмена форма.

Табела 2.2.1 : Суровини (вклучувајќи и вода)		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Листа на суровини и помошни материјали, супстанции, препарати, горива и енергија која се произведува или употребува преку активноста	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје IV.1	30.06.2006
Детали за суровини, меѓупроизводи и производи	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје IV Табела IV 1.1	30.06.2006
Детали за суровини, меѓупроизводи и производи	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје IV Табела IV 1.2	30.06.2006
Енергенци, потреби, испорачатели, карактеристики предлози и мислења, шеми	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје II.2.2	30.06.2006
Ракување со материјалите	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје V	30.06.2006
Преглед на потрошувачка на суровини	Дополнување за реализација на премин во А –ИЕД	03.04.2017
Материјален биланс за употребена вода и масла	Дополнување за реализација на премин во А –ИЕД	03.04.2017

2.2.2 Суровините, меѓупродуктите и производите ќе се складираат на места наменети за тоа, соодветно заштитени против истурање и истекување. Материјалите јасно ќе бидат означени и соодветно одделени.

2.2.3 Инсталацијата за која се издава дозволата, согласно условите во дозволата, ќе се води на начин и со примена на техники опишани во документите наведени во Табела 2.3.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган во писмена форма.

2.2.4 Операторот ќе го минимизира колку што е можно бројот на застои на операциите на инсталацијата.

2.3 Техники на работа

2.3.1 Инсталацијата за која се издава дозволата, согласно условите во дозволата, ќе се води на начин и со примена на техники опишани во документите наведени во Табела 2.3.1 или на друг начин договорен со Надлежниот орган во писмена форма.

Табела 2.3.1: Техники на работа		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Ладна валавница (ЦРМ)	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје II.1	30.06.2006
Ток на материјали во Ладна валавница	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје II.1.1	30.06.2006
Добивање на заштитна атмосфера дисоцијација на амонијак	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје II.1.2	30.06.2006
Заштита при работа	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје II	30.06.2006
Контрола на квалитет	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје II	30.06.2006
Припрема и програмирање	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје II	30.06.2006
НСЛ-Лужилница	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје II	30.06.2006
Тандем-петостан	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје II	30.06.2006
Работилница за валци	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје II	30.06.2006
Жарни печки	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје II	30.06.2006
Дресирање-двостан	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје II	30.06.2006
Линија за поцинкување	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје II	30.06.2006
Линија за пластифициран лим	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје II	30.06.2006
Ножици	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје II	30.06.2006
Отпрема	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје II	30.06.2006
Технолошки шеми	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје II	30.06.2006

2.4 Заштита на подземните води

2.4.1 Инсталацијата за која се издава дозволата, согласно условите во дозволата, ќе биде контролирана како што е опишано во документите наведени во Табела 2.3.1, или на друг начин договорени со Надлежниот орган на писмено.

Табела 2.4.1 : Заштита на подземните води		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Ракување со суровини, горива, меѓупроизводи и производи	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје V.1	30.06.2006
Опис на управување со течен и цврст отпад	Барање и Прилог кон барањето, ПоглавјеV, табела V 2.1, табела V 2.2	30.06.2006
Одложување на отпад во кругот на инсталацијата	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје V.3	30.06.2006
Хидрогеолошко испитување за следење на состојбата на подземни води и почва	Извештај од изведена лабораториска анализа на загаденост на почва и подземни води бр. 11-6619/1	11.08.2015

2.4.2 Суровините, меѓупродуктите и производите ќе се складираат на места наменети за тоа, соодветно заштитени против истурање и истекување, заштитени од влажност предизвикана од дождови, со цел превенција од загадување. Материјалите јасно ќе бидат означени и соодветно одделени.

2.4.3 Товарењето и истоварувањето на материјалите ќе се извршува на места наменети за тоа, заштитени од истекување и истурање.

2.4.4 Сите резервоари, контејнери и буриња ќе бидат јасно означени за да се знае точно нивната содржина;

2.4.5 Операторот во складиштето ќе има соодветен капацитет на опрема и/или соодветни абсорпциски материјали за да го задржат и абсорбираат било кое протекување во инсталацијата. Откако еднаш ќе се употреби абсорпцискиот материјал, истиот ќе се складира на соодветно место.

2.5 Ракување и складирање на отпадот

2.5.1 Операторот, согласно условите од дозволата, ќе ракува и ќе го складира отпадот онака како што е опишано во документите наведени во Табела 2.51, или на друг начин договорен со Надлежниот орган на писмено.

Табела 2.5.1 : Ракување и складирање на отпадот		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Опис на управување со троска, прашкаст, полутечен и течен отпад	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје V.2	30.06.2006
Отпад – користење/одложување на опасен отпад	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје V, Табела V 2.1,	30.06.2006
Одложување на отпад со депонирање на отпад на локацијата	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје V.3	30.06.2006
Мапа на привремени депонии	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје V.9	30.06.2006
Отпад	Дополнување за реализација на премин во А –ИЕД	03.04.2017

2.5.2 Операторот ќе обезбеди отпадот (кој може да се пакува), пред да се пренесе на друго лице, да биде спакуван и означен согласно Националните, Европските и било кои други стандарди кои се на сила во врска со таквото означување.

2.5.3 Материјалите кои чекаат за повторно враќање во процесот ќе бидат складирани на места наменети за тоа.

Операторот ќе обезбеди целиот отпад кој се генерира на локацијата да го предаде на правно лице кое поседува дозвола за собирање и транспортирање на опасен отпад.

2.5.4 Не покасно од 3 (три) месеци од датумот на издавањето на Дозволата, Операторот ќе подготви План за управување со отпадот, кој ќе го одобри Надлежниот орган со вклучени информации за условите на складирање, транспорт и отстранување, и ако има потреба ќе обезбеди копии од договорите за продавање и/или отстранување на отпадот.

2.5.5 Како дел од ГИЖС, Операторот на секои 12 месеци ќе приложува План за управување со отпад, со прикажани места за складирање на отпадот.

2.5.6 Доколку не е одобрено во писмена форма од страна на Надлежниот орган, на Операторот му се забранува да го меша опасниот отпад од една категорија со опасен отпад од друга категорија или со неопасен отпад.

Табела 2.5.2 : Отпад складиран на самата локација				
Опис на отпадот	Европски каталог на отпад број	Место на складирање на самата локација	Начин на складирање	Услови на складирање
Секанец и отсечоци од челична трака	191001	Привремено одложување во рамките на инсталацијата	Отпадот е дефиниран како 100% рециклабилен, во привремена депонија – дефиниран простор и соодветен начин	Договори за превземање и финално одложување и искористување
Цинкова згура од када за цинк од поцинкување	110501	Привремено одложување во рамките на инсталацијата	Отпадот е дефиниран како 100% рециклабилен	Договори за превземање и финално одложување и искористување
Киселини од декапирање	110501	/	Отпадна вода со разредена киселина за декапирање	Неутрализација со варно млеко и испуштање во локалната канализациона мрежа со која стопанисува РЖ услуги
Мил во течна состојба		Привремено одложување во рамките на инсталацијата	Генерирана после третман со полиамин и киселина, складиран во пластични садови со волумен од 1m ³	Превземање од овластена компанија
Мил во цврста состојба		Привремено одложување во рамките на инсталацијата	Се собира од каналите на емулзионо одделение	Превземање од овластена компанија

2.5.7 По утврдување на сопственоста на таложниците, Операторот треба да склучи договор со корисникот, со дефинирана обврска за одржување (чистење) на постојната одложена мил во базените, од овластено правно лице.

2.5.8 Се задолжува операторот за талогот од базен 2, од филтрација (оксид на тровалентно железо), во филтер вреќи. привремено складиран во кругот на инсталацијата, да склучи договор за превземање и реупотреба на истиот како секундарна суровина.

2.5.9 Се задолжува Операторот, да ги утврди карактеристиките на милта, и доколку истата поседува карактеристики на опасен отпад, соодветно да постапува.

Министерство за животна средина и просторно планирање

Датум на издавање на Дозволата :

Забелешка: Согласно законот за управување со отпад(68/04; 71/04; 107/07; 102/08; 143/08; 124/10 и 09/11) Член21 Правното лице треба да има изготвено Програма за управување со отпад.

Во Програмата треба да бидат опфатени сите отпадни материјали кои се создаваат и/или се неизбежни како придружни со обавување на дејноста.

2.6 Преработка и одлагање на отпад

2.6.1 Операторот, согласно условите во дозволата, ќе го преработува и отстранува отпадот како што е опишано во документите наведени во Табела 2.6.1, или на друг начин договорен писмено со Надлежниот орган, во согласност со соодветните Национални Европски законски регулативи и протоколи.

Табела 2.6.1 : Искористување и отстранување на отпадот		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Опис на управување со течен и цврст отпад	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје V.3	30.06.2006
Оценка на влијанието врз животната средина од искористување/или депонирање на отпадот на самата локација	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје VII.	30.06.2006
Хемиска анализа на почва	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје табели VI.4.1 и VI.4.2	30.06.2006

2.6.2 Отпадот кој се испраќа надвор од инсталацијата за отстранување или повторна употреба ќе се транспортира само од овластени лица. Отпадот ќе се транспортира од местото на активност до местото за отстранување или повторна употреба само на начин кој нема да влијае врз животната средина и во согласност со соодветните национални и Европски законски регулативи и протоколи.

2.6.3 За активностите кои се поврзани со операции за управување со отпадот на локацијата ќе се води целосна евиденција, која ќе биде достапна за инспектирање од страна на овластени лица на Надлежниот орган во секое време. Оваа евиденција треба да ги содржи како минимум следните детали:

- Имињата на преземачот и транспортерите на отпадот;
- Имињата на лицата кои се одговорни за крајно одлагање/рециклирање на отпадот;
- Писмена потврда од приемот и одлагањето/рециклирањето на отпадот за било какви опасни материи кои се пратени надвор од локацијата;

- Тонажа и МКО Код за отпадните материјали

2.6.4 Методите за карактеризирање на отпадот со цел да се направат разлики помеѓу инертниот, опасниот и неопасниот отпад треба да бидат во согласност со националните закони и во отсуство на нив според ЕУ директивите.

2.6.5 Не се дозволува употреба на рециклиран опасен отпад во процесните активности на инсталацијата ако претходно со третирањето не е доведен на ниво на неопасен отпад.

2.7 Енергетска ефикасност

2.7.1 Операторот, согласно условите во дозволата, ќе употребува енергија како што е опишано во документите наведени во Табела 2.7.1, или на друг начин писмено договорен со Надлежниот орган.

Табела 2.6.1 : Енергетска ефикасност		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Ефикасно искористување на енергијата –НДТ во Погон- Ладна валавница	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје X	30.06.2006
Извештај за енергетска ефикасност	Дополнување за реализација на премин во А –ИЕД	03.04.2017

2.7.3 Операторот треба да има план за управување со енергијата, кој ќе биде дополнуван годишно.

2.7.4 Операторот треба во планот да ги има внесено и активностите за споредување на одредени постојни светски практики во делот на енергетската ефикасност.

2.7.5 Операторот за правилното одржување на уредите и деловите кои во процесот на експлоатација имаат непосредно влијание на ефикасно искористување на енергенсите – согласно упатствата на производителот на опремата, треба да има динамички план за одржување.

2.7.6 Операторот треба на основа на аналитички показатели за енергетска ефикасност, да превзема соодветни мерки за одржување и зголемување на истата.

2.7.7 Операторот треба во годишните извештаи до Надлежниот орган да достави информација за постигнатиот напредок во делот на енергетска ефикасност и заштеда.

2.8 Спречување и контрола на несакани дејствија

2.8.1 Операторот, согласно условите во дозволата, ќе ги спречи и ограничи последиците од несаканите дејствија, онака како што е опишано во документите наведени во Табела 2.8.1 или на друг начин писмено договорен со Надлежниот орган.

Табела 2.8.1 : Спречување и контрола на несакани дејствија		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Програма за заштита од пожари и експлозии	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје XII. 1 и XII.2	30.06.2006
Работно упатство за повикување на ПП служба	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје XII.3	30.06.2006
Правилник за заштита од пожари	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје XII.4	30.06.2006
Програма за обука на вработените од областа на екологијата на работа	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје XII.5	30.06.2006

2.8.2. Операторот во рок од шест месеци од датумот на издавање на дозволата ќе изготви програма во која ќе бидат дефинирани сите критични точки односно потенцијални места на несакани дејствија во однос на загадувањето на животната средина.

2.8.3 Операторот во предвидениот рок од претходниот услов ќе усвои и примени соодветни процедури и документи со кои ќе се обезбеди управување и контрола на потенцијалните места на несакани дејствија. Во документите треба јасно да се дефинираат активности и одговорности на дејствување при појава на истите.

2.8.4 Во случај на несреќа Операторот веднаш треба да:

- Го изолира изворот на било какви емисии;
- Спроведе непосредна истрага за да се идентификува природата, изворот и причината на било која емисија која произлегла од тоа;
- Го процени загадувањето на околината, ако е предизвикано од ицидентот;
- Да ги идентификува и да ги спроведе мерките за минимизирање на емисиите/нефункционирање и ефектите кои следуваат;
- Забележи датумот и местото на несреќата;
- Го извести Надлежниот орган и другите заинтересирани страни;

2.8.5 Во рок од 1 (еден) месец од несреќата Операторот треба да достави предлог до Надлежниот орган или друг начин договорен со Надлежниот орган. Предлогот има за цел да:

- Идентификува и постави мерки за да се избегне повторно случување на несреќата;
- Идентификува и постави било какви други активности за санација;

2.8.5. Операторот да обезбеди слободен волумен/резервоари за прифаќање/собирање на киселината од кадите за лужење во случај на нивно протекување.

2.8.6 Обезбедување на волумен(најмалку 110% од волуменот на најголемиот резервоар) за прифаќање на инцидентните истекувања од танк бр. 1, 2 и 3 од емулзионото одделение.

2.8.7 Испитување на водонепропусна подлога во танкваните, во кои се чуваат резервоарите за складирање на HCl.

2.9 Бучава и вибрации

2.9.1 Операторот, согласно условите во дозволата, ќе ја контролира бучавата и вибрациите како што е опишано во документите наведени во Табела 2.9.1, или на друг начин писмено договорен со Надлежниот орган.

Табела 2.9.1 : Бучава и вибрации		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Емисии на бучава	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје VI.5	30.06.2006
Збирна листа на изворите на бучава	Барање и Прилог кон барањето, Анекс I, Табела VI.5.1	30.06.2006
Лабораториски извештај за влијание на активноста врз животната средина - бучава	Барање и Прилог кон барањето, Анекс I, Табела VII.3	30.06.2006
Емисии на бучава	Дополнување на барање и Прилог кон барањето, табела VI.5.1	27.07.07
Влијание на бучава	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје VII.8	30.06.2006
Мерења на ниво на вибрации на граница на инсталацијата	Дополнување на барање и Прилог VI.6	17.04.2007
Збирна листа на изворите на бучава	Дополнување на барање и Табела VI.5.1	23.03.2007

2.9.2. Операторот треба да изврши годишен преглед на бучавата на локацијата. Методите за испитувањето на бучавата треба да бидат во согласност со Законот за Бучава.

2.10 Мониторинг

2.10.1 Операторот, согласно условите во дозволата, ќе изведува мониторинг, ќе го анализира и развива истиот како што е опишано во документите наведени во Табела 2.10.1, или на друг начин писмено договорен со Надлежниот орган.

Табела 2.10.1 : Мониторинг		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Места на мониторинг и земање примероци	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје IX	30.06.2006
Мапа на места за мониторинг и земање на примероци	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје IX.1	30.06.2006
Мерни места и мониторинг на животна средина	Дополнување на барање Табела IX.1.2	23.03.2007
Годишни извештаи за 2014, 2015 и 2016	Документација со сублимирани податоци од мониторинг на сите медиуми, согласно димензионираната фреквенција од А-ДУОП	Март 2015, 2016 и 2017

2.10.2 Операторот ќе обезбеди:

- безбеден и постојан пристап до мерните места, за да се овозможи земањето примероци/мониторингот да биде изведено во релација со точките на емисија наведени во Додаток 2, освен ако не е поинаку наведено во Додатокот; и
- безбеден пристап до други точки на земање примероци/мониторинг, кога тоа ќе го побара Надлежниот орган.

2.10.3 Земањето примероци и анализите на сите загадувачи исто како и референтните мерни методи за калибрирање на автоматизираните системи за мерење ќе се вршат во согласност со CEN стандардите. Доколку CEN стандардите не се достапни, ќе се користат ISO, национални или меѓународни стандарди, кои ќе обезбедат собирање на податоците со еквивалентен научен квалитет.

2.10.4 Сите автоматски монитори и узоркувачи треба цело време да се во функција (освен во текот на одржување и калибрирање) кога се извршува активноста, освен доколку е договорено на писмено со Надлежниот орган алтернативно узоркување или мониторинг за ограничен временски период. Во случај на нефункционирање на некој континуиран мониторинг, Операторот треба да контактира со Надлежниот орган што е можно побрзо со цел да се постави алтернативното узоркување и мониторинг. За употреба на алтернативна опрема во случаи поинакви од итните ситуации, треба да се добие одобрение од Надлежниот Орган.

2.10.5 Со опремата за мониторинг и анализа треба да се ракува и истата да се одржува како што е потребно, со цел прецизен мониторингот на емисиите и испуштањата и задоволување на стандардите.

2.10.6 Фреквенцијата, методите и опсегот на мониторинг, како и узоркувањето и анализата може да се дополнат или изменат во согласност со Надлежниот орган, по претходно извршено тестирање.

2.10.7 Операторот се задолжува континуирано да ги доставува резултатите од мониторингот до Надлежниот орган.

2.11 Престанок на работа

2.11.1 Операторот, согласно условите во Дозволата, ќе обезбеди услови за престанок на работата на инсталацијата како што е опишано во документите наведени во Табела 2.11.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган на писмено

Табела 2.11.1 : Престанок на работа		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Ремедијација, престанок со работа, повторно започнување со работа и грижа по престанок на активностита	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје XIII	30.06.2006
Престанок со работа на - активности	Дополнување на барање и Прилог кон барањето, Поглавје XIII	23.03.2007

2.11.2 Операторот треба во рок од 12 месеци, да изработи детален оперативен и финансиски план за престанок со работа и грижа по престанок со работа – управување со остатоци.

2.11.3 Секоја промена на влезни и излезни показатели при реализација на активностите од дејноста на Операторот кои имаат влијание на планот за престанок со работа и управување со остатоци, треба да биде опфатена со ревидирање на постојниот план.

2.11.4 Планот ќе се ревидира годишно а предложените измени треба да бидат доставени до Надлежниот орган за одобрување.

2.11.5 Планот за управување со остатоци треба да содржи минимум:

- Содржина на планот;
- Критериуми кои обезбедуваат успешно управување со престанок со работа на активностита или на дел од неа;
- Програма за управување која ги задоволува предвидените критериуми;
- Финансиски план за реализација на програмата и извори на финансирање со услови за обезбедување;
- 2.11.6 Операторот во рок од три (3) месеци од изготвување на планот за управување со остатоци на локацијата, целосно или за нејзин дел, треба до Надлежниот орган да достави финален извештај на одобрување. Извештајот треба да содржи анализи и

докази со кои се потврдува дека нема да постои понатамошен ризик по животната средина.

- 2.11.7 Операторот треба во рамките на ГИЖС да достави извештај за превземените или предвидените мерки во врска со спречување на штетите по животната средина и за истите мерки да предвиди финансиски средства. Финансиските средства треба да ја опфатат и ремедијацијата по инцидентите, како и ремедијацијата по конечниот престанок со работа на инсталацијата.

2.11.8 Операторот ќе обезбеди проценка на ризик од еколошка одговорност со детерминирани одговорностите/обврските од минатите и сегашните активности. Во проценката треба да бидат дефинирани и трошоците за реализирање на планот за управување со остатоци по прекилот со работа на инсталацијата.

2.11.9 При планиран застој – прекин на работа на инсталацијата или дел од неа, операторот е должен да превземе мерки за задоволување на условите наведени во оваа дозвола, и да обезбеди новонастанатата состојба да нема влијание врз животната средина.

2.12 Инсталации со повеќе оператори

- 2.12.1 Со Инсталацијата за која се издава дозвола управува само еден оператор или оваа дозвола е валидна само за оние делови од инсталацијата што се означени на мапата во делот 1.1.2 од оваа дозвола.

3 Документација

- 3.1.1 Документацијата (“Специфицирана Документација”) ќе содржи податоци за:
- а** секоја неисправност, дефект или престанок со работа на постројката, опремата или техниките (вклучувајќи краткотрајни и долготрајни мерки за поправка) што може да има, имало или ќе има влијание на перформансите врз животната средина што се однесуваат на инсталацијата за која се издава дозволата. Овие записи ќе бидат чувани во дневник воден за таа цел;
  - б** целиот спроведен мониторинг и земањето примероци и сите проценки и оценки направени на основа на тие податоци.
- 3.1.2 За инспекција од страна на Надлежниот орган во било кое пристojно време ќе бидат достапни:
- а** Специфицираната документација;
  - б** Било кои други документи направени од страна на Операторот поврзани со работата на инсталацијата за која се издава дозволата (“Други документи”).
- 3.1.3 Копија од било кој специфициран или друг документ ќе му биде доставен на Надлежниот орган на негово барање и без надокнада.
- 3.1.4 Специфицираните и другите документи треба:
- а** да бидат читливи;
  - б** да бидат направени што е можно побрзо;
  - ц** да ги вклучат сите дополнувања и сите оригинални документи кои можат да се приложат.
- 3.1.5 Операторот е должен специфицираната и другата документација да ја чува за време на важноста на оваа дозвола, како и пет години по престанокот на важноста.
- 3.1.6 За целиот примен или создаден отпад во инсталацијата за која што се издава дозволата, операторот ќе има документација (и ќе ја чува истата за време на важноста на оваа дозвола, како и пет години по престанокот на важноста) за
- а** Составот на отпадот, или онаму каде што е можно, опис;
  - б** најдобра проценка на создадената количина отпад;
  - ц** трасата на транспорт на отпадот за одлагање; и
  - д** најдобра проценка на количината отпад испратен на преработка.
- 3.1.7 Операторот на инсталацијата за којашто се издава дозволата ќе направи записник, доколку постојат жалби или тврдења за нејзиното влијание врз животната средина. Во записникот треба да стои датум и време на жалбата, како и кратко резиме доколку имало било каква истрага по таа основа и резултати од истата. Таквите записи треба да бидат чувани во дневник воден за таа цел.

- 3.1.8 Системите за транспорт ќе се контролираат и редовно ќе се врши инспекција, за да не настане дисперзија на материјалот или истекување. Операторот е должен да води и чува евиденција од инспекцијата.
- 3.1.9 Операторот ќе води записи од секој инцидент. Овој запис треба да вклучува детали за природата, обемот и влијанието на инцидентот, како и причините што довеле до него. Евиденцијата треба да ги вклучува и превземените корективни мерки за да се управува со инцидентот, да се минимизира генерираниот отпад и ефектот врз животната средина и да се избегне повторно случување. Операторот треба што е можно побрзо по известувањето за инцидентот, да му поднесе евиденција за инцидентот на Надлежниот орган.

4 Редовни извештаи

- 4.1.1 Сите извештаи и известувања што ги бара оваа дозвола, операторот ќе ги испраќа до Надлежниот орган за животна средина.
- 4.1.2 Извештаите ќе се поднесат како што е резимирано во Додаток 2, или на друг начин како што е наведено во Дозволата.
- 4.1.3 Сите извештаи ќе бидат потпишани од страна на назначено овластено лице од инсталацијата.
- 4.1.4 Операторот ќе поднесе до Надлежниот орган, најдоцна до 31- ви Март секоја година, ГИЖС кој ја покрива претходната календарска година. Овој извештај, кој треба да биде доставен до Надлежниот орган, треба да вклучи како минимум, информациите специфицирани во следната Табела: Содржина на Годишниот Извештај за Животна Средина од оваа Дозвола треба да се подготви со било кои релевантни упатства кои се издадени од страна на Надлежниот Орган.

Годишен извештај за животна средина Содржина

Емисии од инсталацијата. (поднесување на РИПЗМ + согласност со ГВЕ)
Евиденција за управување со отпад
Преглед за потрошувачка на суровини.
Преглед на забелешки (жалби/поплаки).
Материјален биланс за употребена вода и масла
Распоред на цели и задачи за животната средина.
Програма за управување со животната средина - извештај од претходната година.
Програма за управување со животната средина - предлог за тековната година.
Извештај за мониторингот на животната средина.
Регистар на загадувачки емисии - извештај од претходната година.
Регистар на загадувачки емисии - предлог за тековната година.
Извештај за мониторинг на бучава.
Резиме на мониторингот на животната средина.
Преглед на пријавени инциденти.
Извештај за енергетска ефикасност.
Извештај за утврдување на ефикасноста од користење на суровини во процесот и редукција на генерираниот отпад.
Извештај за финансиски обврски предмет на оваа дозвола
Извештај за менаџмент и структура на персоналот на инсталацијата
Извештај за реализација на програма за јавно информирање во спротивно, транспарентно да биде кажано доколку Операторот не сака да ја известува јавноста.
Преглед на планот за управување со резидуи/Затворање, реставрација и план за управување со грижата на локацијата по нејзино затворање. (секои пет години)
Изјава за мерките во врска со превенцијата на штета врз животната средина и корективни мерки (Обврски кон животната средина).
Сите други прашања специфицирани од страна на Надлежниот орган

5 Известувања

5.1 Операторот ќе го извести Надлежниот орган **без одложување**:

- а** кога ќе забележи емисија на некоја супстанција која го надминува лимитот или критериумот на оваа дозвола, наведен во врска со таа супстанција;
- б** кога ќе забележи фугитивна емисија што предизвикала или може да предизвика загадување, освен ако емитираната количина е многу мала да не може да предизвика загадување;
- ц** кога ќе забележи некаква неисправност, дефект или престанок на работата на постројката или техниките, што предизвикало или има потенцијал да предизвика загадување; и
- д** било какво несакано дејство што предизвикало или има потенцијал да предизвика загадување.

5.1.2 Операторот треба да достави писмена потврда до Надлежниот орган за било кое известување од условот 5.1.1 согласно Распоредот 1 од оваа дозвола, преку испраќање на податоци наведени во Делот А од Распоредот 1 од оваа дозвола во рок од 24 часа од ова известување. Операторот ќе испрати подетални податоци наведени во Делот Б од тој Распоред, што е можно побрзо.

5.1.3 Операторот ќе даде писмено известување што е можно побрзо, за секое од следниве

- а** перманентен престанок на работата на било кој дел или на целата инсталација, за која се издава дозволата;
- б** престанок на работата на некој дел или на целата инсталација за која се издава дозволата, со можност да биде подолго од 1 година; и
- ц** повторно стартување на работата на некој дел или целата инсталација за кој што се издава дозволата, по престанокот по известување според 5.1.3 (б).

5.1.4 Операторот ќе даде писмено известување во рок од 14 дена пред нивното појавување, за следниве работи:

- i** било каква промена на трговското име на Операторот, регистарско име или адресата на регистрирана канцеларија;
- ii** промена на податоците за холдинг компанијата на операторот (вклучувајќи и податоци за холдинг компанијата кога операторот станува дел од неа);
- iii** за активности кога операторот оди во стечај склучува доброволен договор или е оштетен;

6 ЕМИСИИ

6.1 ЕМИСИИ ВО ВОЗДУХ

6.1.1 Емисиите во воздух од точката(ите) на емисија наведени во Табела 6.1.1, ќе потекнат само од извор(и) наведен(и) во таа Табела. (Број според мапата)

Табела 6.1.1 : Емисиони точки во воздухот		
Ознака на точка на емисија/опис	Извор	Локација на точката на емисија
AA1	Испуст од HCL линија (четири кади за лужење)	N: 42°12'89"; E: 21°50'00" Скрубер и вентилатор на оцак
AA2	Испуст 1 од печка за жарење запад нова	N: 42°14'14"; E: 21°49'78"
AA3	Испуст од печка на поцинкална (предгреач)	N: 42°14'31"; E: 21°48'67"
AA5	Испуст од печка на поцинкална (лабораторија 2 дел)	N: 42°14'31"; E: 21°49'58"
AA6	Испуст од печка за пластифицирање (ЦРМ)	N: 42°15'33"; E: 21°50'24"

Забелешка: Топла валавница - ХРМ не е во функција од 2009 стои во известувањето доставено од страна на операторот, следствено на известувањето за испустите AA4 и AA7 од Топла валавница – ХРМ нема да има пропишани ГВЕ.

6.1.2 Границите на емисиите во воздух за параметарот(рите) и точката(ите) на емисија наведени во Табелите од 6.1.2 до 6.1.7 нема да бидат пречекорени во соодветниот временски период.

6.1.3 Временските периоди наведени во Табелите со ГВЕ соодветствуваат на оние од прифатениот оперативен план од поглавјето 9 од оваа дозвола.

6.1.4 Операторот ќе врши мониторинг на параметрите наведени во табелите на точките на емисија и најмалку на фреквенции наведени во истите.

6.1.5 Емисиите од инсталацијата не треба да содржат нападен мирис надвор од границите на инсталацијата,

6.1.6 Границите на емисија специфицирани во Табелите не се однесуваат на периодите на стартување (стартување на печка). Сите такви настани треба да бидат забележани со вклучени корективни акции кои се преземени.

6.1.7 Граничните вредности на емисиите во атмосферата во оваа Дозвола треба да се интерпретираат на следниов начин:

- Ниту една 24-часовна средна вредност не смее да ја надмине граничната вредност за емисија

- Методологијата која се применува е во склад со соодветниот Правилник за ГВЕ.

6.1.8 Границите на концентрација и волуменот на протокот за емисии во атмосферата специфицирани во оваа Дозвола треба да бидат постигнати без воведување на воздух за разредување и треба да се базира на гасот под стандарните услови на :

- Во случај на гасови што не потекнуваат од согорување: Температура од 273 К , Притисок 101,3 кРа (без корекција на содржина на кислород или вода).
- Во случај на гасови од согорување:Температура од 273 К , Притисок 101,3 кРа , сув гас, 10% кислород

Табела 6.1.2. : Граници на емисиите во воздухот		
Параметри	Ознака на точка на емисија : AA1 Испуст од HCL линија (четири кади за лужење)	Фреквенција на мониторинг
Проток:	30.672,03m ³ /h; Висина на оџакот : 30 m над земја	Континуирано
температура		Континуирано
	Концентрација (mg/Nm ³) ГВЕ	
Азотни оксиди (NO ₂)	400	Квартално
Сулфурни оксиди (SO ₂)	100	Квартално
Прашина	20	Квартално
Кисели пареи (како еквивалентHCL)	30	Квартално
СО-јаглерод моноксид	150	Квартално

Забелешка: Доколку со мерењата се утврди дека во првите две години концентрацијата на параметрите е испод ГВЕ, фреквенцијата на мерења треба да се намали на шест месеци.

Промената треба да биде одобрена од страна на Надлежниот орган на соодветен начин.

Табела 6.1.3: Граници на емисиите во воздухот		
Параметри	Ознака на точка на емисија : емисија : АА2 Испуст 1 од печка за жарење запад нова	Фреквенција на мониторинг
Проток:	15.989,9 m ³ /h Висина на оџакот: 30 m над земја	континуирано
	Концентрација (mg/Nm ³) ГВЕ	
Прашина	20	Квартално
Азотни оксиди (NO _x)	400	Квартално
Сулфурни оксиди (SO ₂)	100	Квартално
СО-јаглерод моноксид	200	Квартално

Забелешка: Доколку со мерењата се утврди дека во првите две години концентрацијата на параметрите е испод ГВЕ, фреквенцијата на мерења треба да се намали на шест месеци.

Промената треба да биде одобрена од страна на Надлежниот орган на соодветен начин.

Табела 6.1.4 : Граници на емисиите во воздухот		
Параметри	Ознака на точка на емисија : АА3 Испуст од печка на поцинкална (предгреач)	Фреквенција на мониторинг
Проток:	95 846m ³ /h	континуирано
	Концентрација (mg/Nm ³) ГВЕ	
Прашина	20	квартално
СО	200	квартално
Сулфурни оксиди (SO ₂)	100	квартално
Азотни оксиди (NO _x)	400	квартално

Забелешка: Доколку со мерењата се утврди дека во првите две години концентрацијата на параметрите е испод ГВЕ, фреквенцијата на мерења треба да се намали на шест месеци.

Промената треба да биде одобрена од страна на Надлежниот орган на соодветен начин.

Табела 6.1.5: Граници на емисиите во воздухот		
Параметри	Ознака на точка на емисија : AA5 Испуст од печка на поцинкална (лабораторија 2 дел)	Фреквенција на мониторинг
Проток:	1.867,9 m ³ /h	континуирано
	Концентрација (mg/Nm ³) ГВЕ	
Прашина	20	квартално
Јаглерод монооксид (СО)	200	квартално
Азотни оксиди (NO _x)	400	квартално
Сулфурни оксиди (SO ₂)	100	квартално

Забелешка: Доколку со мерењата се утврди дека во првите две години концентрацијата на параметрите е испод ГВЕ, фреквенцијата на мерења треба да се намали на шест месеци.

Промената треба да биде одобрена од страна на Надлежниот орган на соодветен начин.

Табела 6.1.6: Граници на емисиите во воздухот		
Параметри	Ознака на точка на емисија: AA6 Испуст од печка за пластифицирање (ЦРМ)	Фреквенција на мониторинг
Проток:	31. 819,8 m ³ /h	континуирано
	Концентрација (mg/Nm ³) ГВЕ	
Прашина	20	квартално
Јаглерод монооксид (СО)	200	квартално
Азотни оксиди (NO _x)	400	квартално
Сулфурни оксиди (SO ₂)	100	квартално

Забелешка: Доколку со мерењата се утврди дека во првите две години концентрацијата на параметрите е испод ГВЕ, фреквенцијата на мерења треба да се намали на шест месеци.

Промената треба да биде одобрена од страна на Надлежниот орган на соодветен начин

* АМБИЕНТАЛЕН ВОЗДУХ

6.1.6 Операторот нема да ги надминува граничните вредности дадени во Уредбата за гранични вредности за нивоа и видови на загадувачки супстанции во амбиентен воздух и прагови на алармирање, рокови за постигнување на гранични вредности, маргини на толеранција за гранични вредности, целни вредности и долгорочни цели.

6.1.7 * Моделирање на дисперзија во воздухот

6.1.7.1 Операторот да обезбеди модел на дисперзија, врз база на технолошкиот процес, со чија помош се утврди ориентационо уделот на загадување во воздухот, иако од активноста на инсталацијата не се очекуваат емисии од точкасти извори и споредни, емисии;

- а. Технички информации и информации за испусти на:
  - Локација (координати, ГИС-МапИнфо);
  - Висина на испустот;
  - Внатрешен дијаметар на испустот;
  - Околни објекти итн.

- б. Емисии
  - Густина на емисии (g/s) и нивна временска часовна променливост;
  - Хемиски соединенија (NO₂, SO₂);
  - Големина на дисперзирани честички;
  - Годишни временски серии (Yearly time series);

- в. Работни часови на инсталацијата (running hours-monthly);

Забелешка: По Условот 6.6.7 * кој се однесува на моделирање на дисперзија во воздухот, задолжување од А –Дозволата за усогласување со оперативен план е постапено и повторно може да се активира доколку државниот инспектор за животна средина, при редовните контроли утврди промена во работата на инсталацијата и емисии на загадувачки супстанции во воздух.

- (1) 24- часовна гранична вредност 50 µg/m³ PM₁₀ , не смее да биде надмината повеќе од 35 пати во текот на една календарска година.
- (2) Едночасовна гранична вредност, 200 µg/m³ NO₂, не смее да биде надмината повеќе од 18 пати во текот на една календарска година. Максимална дне^вна осумчасовна средна концентрација
- (3) Средно дневна гранична вредност, 125 µg/m³ SO₂ , не смее да биде надмината повеќе од 3 пати во текот на една календарска година, а прагот на алармирање од 350 µg/m³, ако се надмине за последователни три часа треба да се известат надлежните органи и други органи ЕЛС(Единици на локална самоуправа);
- (4) Годишна гранична вредност

6.1.9 Не е дозволена фугитивна емисија во воздухот која го нарушува квалитетот на амбиенталниот воздух.

6.1.9.1 Не е дозволено Операторот да го зголеми обемот на производството до обемот предмет на оваа дозвола пред да биде отстранета и контролирана фугитивната емисија во воздухот.

6.1.10 Емисиите од инсталацијата не треба да содржат нападен мирис надвор од границите на инсталацијата.

6.1.11 Емисиите не треба да содржат видлив чад. Ако, поради причина на одржување, емисиите на чад се предизвикани од повторно стартување од ладно, истото не треба да трае подолго од 20 минути во било кој период од 8 часови и сите практични чекори треба да се преземат да се минимизира емисијата.

6.1.12 Операторот треба да гарантира дека сите операции што ќе се изведуваат на локацијата, ќе се изведуваат на начин што ќе обезбеди емисиите во воздухот, вклучително и прашината, да не предизвикуваат нарушување на животната средина во населените места или влијание надвор од границите на локацијата.

6.1.13 Граничните вредности на емисиите во атмосфера во оваа Дозвола треба да се интерпретираат на следниов начин:

Континуирано мерење:

- Ниту една 24 часовна средна вредност не смее да ја надмине граничната вредност за емисија.
- 97% од сите 30 минутни средни вредности мерени континуирано во еден годишен период не смее да надминат 1,2 пати повеќе од ГВЕ.

Неконтинуирано мерење:

- За секој параметар каде што поради ограничувања при земањето примерок или аналитички ограничувања, 30 минутен примерок не е соодветен/практичен, ќе се примени соодветен период за земање примерок и добиената вредност при тоа не смее да ја надмине ГВЕ.
- За проток, ниту една средночасовна или среднодневна вредност пресметана на соодветно периодично отчитување не смее да ја надмине ГВЕ.
- За сите други параметри, ниту една 30 минутна средна вредност не смее да ја надмине ГВЕ.
- Праговите за масен проток се количества изразени во единици kg/h, за поголеми од кои се применуваат граничните вредности за концентрација. Праговите за проток се определуваат на основа на единечно 30 минутно мерење (т.е добиената получасовна концентрација (kg/Nm³) треба да се помножи со протокот на гасот (Nm³/h) и резултатот се изразува како (kg/h).

6.2 Емисии во почва

- 6.2.1 Од инсталацијата за која се издава оваа Дозвола не се дозволени емисии во почва.
- 6.2.2 Отворените складишта да бидат поставени на цврста подлога (бетон), заради спречување на контаминација на почвата, и да се планира нивно покривање.
- 6.2.3 Не е дозволено привремено одложување на отпад кој под надворешно влијание има емисија во почва.
- 6.2.4 Не се дозволува одложување на почвата, надвор од предвидената локација и одобрениот план – програма согласно точка 2.5.12
- 6.2.5 Доколку во оваа дозвола не е на друго место регулирано поинаку, не е дозволено да се одложува отпад подолго од 12 месеци на локацијата.

6.3 Емисии во вода (различни од емисиите во канализација)

- 6.3.1 Не се дозволени емисии во вода од страна на инсталацијата за која се издава дозволата.

6.4 Емисии во канализација

6.4.1 Емисиите во канализација од точката(ите) на емисија наведени во Табела 6.4.1 ќе потекнуваат сам од изворот(ите) наведени во таа Табела.

Табела 6.4.1 Точка на емисија во канализација		
Ознака на точката на емисија	Извор	Канализација
AWG1	Отпадна води од линиите за лужење, пластификација и емулзионо одделение	N: 42°161 E: 21°521

*Отпадните води од испуст на емулзионо одделение, означена како AWG3, точка на емисија во канализација, не постои. Поради тоа Арцелор Миттал има доставено барање (од 18.01.2016) до МЖСПП за изземање на AWG3, од дозволата.

*AWG2 – точка на емисија во канализација кај жарни печки исто така не постои. Овие води се усмеруваат кон рециркулирачко езеро на РЖ "Услуги" заради нивно ладење. Водите од испуст кај жарни печки, погрешно се именувани како отпадни, истите рециркулираат низ езерото, за да им се намали температурата и пак се користат за истата намена.

6.4.2 Границите на емисиите во канализација за параметарот(рите) и точките на емисија поставени во Табела 6.4.2 нема да бидат пречекорени во соодветниот временски период.

Табела 6.4.2 Граници на емисии во канализација AGW1			
Параметар	ГВЕ за А - ДУОП	ГВЕ* за А-ИЕД	Фреквенција на мониторинг
Проток	/		континуирано
Температура С°	30	40	континуирано
pH	6.5-9,0	6.5-9,5	континуирано
Cr ⁶⁺	0,1 mg/l	0,1 mg/l	шест пати годишно
Cr- вкупен	0,5mg/l	0,5mg/l	шест пати годишно
Fe	2 mg/l	<100 mg/l	шест пати годишно
Ni	0,5mg/l	0,5mg/l	шест пати годишно
Zn	2 mg/l	2 mg/l	шест пати годишно
Вкупно масла и масти (тешко запаливи липофилни материји)	20	100 mg/l	шест пати годишно
ХПК	<125mg/l O ₂	700mg/l O ₂	шест пати годишно
Pb	<0,5mg/l	0,5mg/l	шест пати годишно
Sn	<2mg/l	2mg/l	шест пати годишно
Фосфор-вкупен	2mgP/l	*	шест пати годишно
Фосфати	*	<2mg/l	шест пати годишно
Сулфати	250 mg/l	*	шест пати годишно
Нитрати	2 mg/l	<5 mg/l	шест пати годишно
Нитрити	1 mg/l	10 mg/l	шест пати годишно
Манган (Mn)	2 mg/l	4 mg/l	шест пати годишно
Хлориди	*	*	шест пати годишно
Хлор слободен Cl ₂ mg/l	0,2	0,5 mg/l	шест пати годишно
Хлор-вкупен	1 mg/l	1 mg/l	шест пати годишно
ТОС	30 mgC/l	60 mgC/l	шест пати годишно

*За одделни параметри на ефлуентот, кој се испушта по третман во канализационен систем, а за кои не се пропишани гранични вредности, во согласност со Член 5 од Правилникот за условите, начинот и граничните вредности на емисија за испуштањето на отпадните води по нивно прочистување, начинот на нивно пресметување, имајќи ги во предвид посебните барања за заштита на заштитните зони (Сл.Весник на Р.М бр.81/2011), треба да се определат со договорите за вршење на услуги за собирање, одведување и прочистување.

6.4.3 Дефинираните Гранични вредности се во согласност со Правилникот за условите, начинот и граничните вредности на емисија за испуштањето на отпадните води по нивно прочистување, начинот на нивно пресметување, имајќи ги во предвид посебните барања за заштита на заштитните зони (Сл.Весник на Р.М бр.81/2011), и истите се однесуваат за испуст во канализација, по претходен третман на процесните отпадни води генерирани од работата на Инсталацијата,

6.4.4 Поради фактот што во моментот нема овластен субјект за вршење на услуги собирање, одведување и прочистување на отпадни води на територија на Железара, меѓусебните обврски и граничните вредности за одделните параметри кои треба да се постигнат со процесот на третман ќе се дефинираат во моментот кога овластениот субјект ќе поседува дозвола за вршење на дејноста.

6.4.5 Не се дозволува испуштање на отпадни води кои потекнуваат од застој на производен процес, чистење на таложници и сл. ако истите претходно не се подложат на третирање и постигнување на граничните вредности на емисија соодветни на Табела 6.4.2

6.4.6 Не смее да има емисии во вода од страна на инсталацијата за која се издава дозволата, на било која супстанција препишана за вода за која нема дадено граници во Табела 6.4.2, освен за концентрации кои не се поголеми од оние кои веќе ги има во водата.

6.4.7 Не се дозволува испуштања на било какви супстанции кои може да предизвикаат штета на канализацијата или да имаат

влијание на нејзиното одржување

6.4.8 Се задолжува операторот, континуирано да употребува флокуланти, како материи кои придонесуваат во процесот на прочистување(избистрување) на индустриските отпадни води.

6.4.9 Не се дозволува директно испуштање на непрочистени индустриски отпадни води во канализација.

6.4.10 За утврдување на степенот за загаденост на отпадната вода, генерирана од работата на инсталацијата, земањето на мострите да биде неколку пати во рок од 24 часа, со цел да се добие среднодневна вредност на параметрите кои се следат, и во согласност со стандардните методи за секој параметар соодветно.

6.5 Емисии на топлина

- 6.5.1 Од инсталацијата за која се издава оваа Дозвола нема да има емисии на топлина кои значително ќе влијаат врз животната средина.

6.4 Емисии на бучава и вибрации

6.6.1 Емисиите на бучава од локацијата треба да се во согласност со стандардите пропишани со националното законодавство (Одлука за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните).

Табела 6.6.1 Граници на емисии на бучава				
	Мерно место	Дозволено ниво на бучава dBA		Забелешка
		дневно	ноќно	
1	AN1 дваесет метри јужно од погонот на ЦРМ	55	45	Да се земе во предвид и импулсивната бучава
2	AN2 дваесет метри југозападно од погонот на ЦРМ	55	45	

6.6.2 Имајќи ја во предвид осетливоста на подрачјето во кое делува операторот (населено место за живеење со образовни и здравствени установи).

6.6.3 Операторот ќе врши контрола на бучавата на локациите наведени во Табела 6.6.1 два пати годишно. Програмата за мониторинг во делот за бучава треба да биде во согласност со најдобрата пракса на ЕУ и постојната национална регулатива.

Табела 6.6.2: Гранични вредности за индикатори на бучава во животната средина				
Параметри	Ниво на звучен притисок на граници од инсталацијата			
	До (датум)	L (dB)	Од (датум)	L (dB) ГВЕ
L _d	До денот на издавањето на дозволата	55	Од денот на издавањето на дозволата	55
L _v	До денот на издавањето на дозволата	55	Од денот на издавањето на дозволата	55
L _n	До денот на издавањето на дозволата	45	Од денот на издавањето на дозволата	45

Министерство за животна средина и просторно планирање

Датум на издавање на Дозволата :

7. Пренос до пречистителна станица за отпадни води

7.1 Во моментот, нема потреба од третирање на оваа точка во рамките на оваа Дозвола за активностите на Операторот Арцелор Миттал АД Скопје. Активностите по однос на отпадните води се со системско решение на ниво на целиот комплекс Железара, и истите се надлежност на друг субјект кој стопанисува со водите. Потребно е да се постапи согласно условите дадени во дозволата.

7.2 Индустриските отпадни води пред да се испуштаат во канализациониот систем се подложени на предтретман. Граничните вредности на одделни параметри на ефлуентот кој се испушта во канализациониот систем се димензионирани согласно :

Правилникот за условите, начинот и граничните вредности на емисија за испуштањето на отпадните води по нивно прочистување, начинот на нивно пресметување, имајќи ги во предвид посебните барања за заштита на заштитните зони (Сл.Весник на Р.М бр.81/2011).

8.Услови надвор од локацијата

- 8.1. Операторот е должен во случај на нарушување на амбиенталниот воздух во околината со непосредно влијание од неговата активност и покрај задоволувањето на поставените гранични вредности на емисија, како резултат на отстапување од вобичаените атмосферски движења, да превземе соодветни мерки во процесот на производство, а со цел намалување на создаденото загадување.
- 8.2. Операторот се задолжува во духот на добар стопанственик да има непосредни контакти со месното население и установите во зоната на влијание на нивните активности, со презентирање на резултати од мерења и активности кои се превземаат за создавање и одржување на прифатливи услови на живеење.

9 Програма за подобрување

9.1 Операторот ќе треба да ја спроведе Програма за подобрување, предложена од негова страна со мерки кои се однесуваат на заштита на животната средина.

Програмата за подобрување, предложена од Операторот, ги вклучува следните активности:

Реден број	Активност	Цел	Време на имплементација
1	Програма за намалување на емисиите во канализација	Намалување на количините на отпадни води	Декември 2018
2.	Договор со сугјектот што стопанисува со отпадните води на територија на Железара	Контрола на квалитетот на отпадни води, по однос на параметрите со кои гипревзема	Шест месеци од добивање на дозволата за превземање и третман на отпадни води
	Алтернативно, градење на сопствен систем –канал од АGW1 до Водовод (или Вардар)		01.01.2020год.
3.	Организирање на собирно место за складирање на садовите со отпадна мил(течна и цврста состојба) од танк бр.3 на емулзионото одделение.	Собирното место да биде покриено, обезбедено со водонепропусна подлога и систем за прифаќање на исцедокот во случај на инцидентно истекување.	Декември 2017
4.	Изнаоѓање на соодветно решение и инсталирање на систем за предтретман на отпадните води од танк бр.3 на емулзионото одделение.	Разградување на заостанатите количини на масло	Февруари 2019
5.	Поставување на филтер преса од базен бр.2 на станица за	Намалување на волумен на отпадна	Март 2018

Закон за животна средина

	третман на отпадни води	мил	
	Алтернатива: оптимизација и намалување на количините на мил		тековно
6.	Организирање на собирно место за времено складирање на отпадна мил од базен бр.2 на станицата за третман на отпадни води и склучување на договор со овластена компанија	Соодветно постапување со отпадната мил	Декември 2017
7.	Покривање на собирното место за отпадно масло со настрешница или организирање на друга локација за складирање на масла, која ќе биде со водонепропусна подлога и систем за прифаќање на инцидентни истекувања	Заштита од атмосферски влијанија	Декември 2017
8.	Набавка и поставување клипна, мембранска или перисталтичка дозирна пумпа, како замена на постојните запчести пумпи	За додавање на полимер	Декември 2017
9.	Реконструкција на механизмот за гребене на милта и конусен испуст на базен бр.2	Соодветно димензионирање на базен бр.2	Април 2019
	Алтернатива: Предавање на дел од отпадната киселина на лиценцирана фирма		тековно

Министерство за животна средина и просторно планирање

Датум на издавање на Дозволата :

Закон за животна средина

10.	Набавка и поставување на силос за вар		Март 2017
11.	Испитување на водонепропусна подлога во танкваните во кои се чуваат резервоарите за складирање на HCl	Превенција од истекувања	Декември 2017
12	Спроведување на континуирани истраги и имплементирање на проекти за квалитет на отпадна вода	Постигнување на потребни стандарди	Декември 2018

10 Договор за промени во пишана форма

10.1 Кога својството “или како што е друго договорено на писмено” се користи во услов од дозволата, операторот ќе бара таков договор на следниот начин:

10.1.1 Операторот ќе даде на Надлежниот орган писмено известување за деталите на предложената промена, означувајќи го релевантниот(те) дел(ови) од оваа дозвола: и

10.1.2 Ваквото известување ќе вклучува проценка на можните влијанија на предложената промена (вклучувајќи создавање отпад) како ризик за животната средина од страна на инсталацијата за која се издава дозволата.

10.2 Секоја промена предложена според условот 10.1.1 и договорена писмено со Надлежниот орган, може да се имплементира само откако операторот му даде на Надлежниот орган претходно писмено известување за датата на имплементација на промената. Почнувајќи од тој датум, операторот ќе ја управува инсталацијата согласно таа промена и за секој релевантен документ што се однесува на тоа, дозволата ќе мора да се дополнува.

10.3 Сите позначајни промени во инсталацијата или работи поврзани со неа, а кои се од типот:

а) Материјална промена или зголемување на :

- природата или количината на било која емисија;
- системите за намалување / третман или преработка;
- опсегот на процесите што се изведуваат;
- горивата, суровините, меѓупродуктите, продуктите или создадениот отпад, или

б) Било какви промени на :

- инфраструктурата на управување со локацијата или контрола со несакано еколошко влијание;
- добавувачите
- кои би имале влијание врз животната средина;

ќе се изведат или ќе се започнат со претходно известување за тоа, и со договор со Надлежен орган.

Додаток 1

Писмена потврда за известувања

Овој Додаток ги прикажува информациите што операторот треба да ги достави до Надлежниот орган за да го задоволи условот 5.1.2 од оваа дозвола.

Мерните единици користени во податоците прикажани во делот А и Б треба да бидат соодветни на условите на емисијата. Онаму каде што е можно, да се направи споредба на реалната емисија и дозволените граници на емисија.

Ако некоја информација се смета за деловно доверлива, треба да биде одделена од оние што не се доверливи, поднесена на одделен лист заедно со барање за комерцијална доверливост во согласност со Законот за животна средина.

Потврдата треба да содржи

Дел А

- Име на операторот.
- Број на дозвола.
- Локација на инсталацијата.
- Датум на доставување на податоци.
- Време, датум и локација на емисијата.
- Карактеристики и детали на емитираната(ите) супстанција(и), треба да вклучува :
  - Најдобра проценка на количината или интензитетот на емисија, и времето кога се случила емисијата.
  - Медиум на животната средина на кој што се однесува емисијата.
  - Превземени или планирани мерки за стопирање на емисијата.

Дел Б

- Други попрецизни податоци за предметот известен во Делот А
- Превземени или планирани мерки за спречување за повторно појавување на истиот проблем.
- Превземени или планирани мерки за исправување, лимитирање или спречување на загадувањето или штетата на животната средина што може да се случи како резултат на емисијата.
- Датуми на сите известувања од Делот А за време на претходните 24 месеци.
- Име Пошта.....
- Потпис Датум
- Изјава дека потпишаниот е овластен да потпишува во име на операторот.

Министерство за животна средина и просторно планирање Дозвола Бр.

Датум на издавање на Дозволата

Додаток 2

Извештаи за податоци од мониторинг

Табела Д2: Извештаи за податоците од мониторинг за точките AA1		
Параметар	Период за давање извештаи	Почеток на периодот
Температура и проток	Континуирано	2017 год
Кисели пари (како еквивалент HCL)		
Азотни оксиди изразени како NO₂	Квартално	
Сулфурни оксиди SO₂		
Прашина		
Јаглерод моноксид CO		
Табела Д2: Извештаи за податоците од мониторинг за точките AA2,AA3, AA5, AA6		
Параметар	Период за давање извештаи	Почеток на периодот
Прашина	квартално	2017 год
Азотни оксиди изразени (NO₂)		
Сулфурни оксиди (SO₂)		
Јаглерод моноксид (CO)		
Табела Д2: Извештаи за податоците од мониторингот за точка AWG1		
Параметар	Период за давање извештаи	Почеток на периодот
pH, температура и проток	Континуирано	2017 год
Cr⁶⁺		
Cr- вкупен		
ХПК		
Fe		
Pb		
Ni		
Zn		
Mn	Шест пати годишно	
Вкупно масла и масти (тешко запаливи липофилни материи)		
Sn		
Фосфор-вкупен (P_{вк})		
Фосфати	Шест пати годишно	2017 год

Закон за животна средина

Сулфати	Шест пати годишно	2017 год
Нитрати	Шест пати годишно	2017 год
Нитрити	Шест пати годишно	2017 год
Хлориди	Шест пати годишно	2017 год
Хлор слободен Cl ₂ mg/l	Шест пати годишно	2017 год
Хлор-вкупен	Шест пати годишно	2017 год
ТОС	Шест пати годишно	2017 год

А – Интегрирана еколошка дозвола за Арцелор Миттал (ЦРМ) АД -Скопје

Закон за животна средина

Министерство за животна средина и просторно планирање Дозвола Бр.

Датум на издавање на Дозволата

Табела Д2: Извештаи за податоците од мониторингот			
Параметар	Точка на емисија	Период за давање извештаи	Почеток на периодот
А - Интегрирана еколошка дозвола за Арцелор Миттал (ЦРМ) АД - Скопје			
Закон за животна средина	AA1, AA2, AA3 AA5, AA6	квартално	Десет дена по истекот на секои 3 месеци
Кисели пареи (како еквивалент HCL)	AA1,	квартално	Десет дена по истекот на секои 3 месеци
Сулфурни оксиди (SO ₂)	AA1, AA2, AA3 AA5, AA6	квартално	Десет дена по истекот на секои 3 месеци
Азотни оксиди изразени како (NO ₂)	AA1, AA2, AA3 AA5, AA6	квартално	Десет дена по истекот на секои 3 месеци
Јаглерод моноксид (CO)	AA1, AA2, AA3 AA5, AA6	квартално	Десет дена по истекот на секои 3 месеци
Cr ⁶⁺	AWG1	шест пати годишно	Десет дена по истекот на секои 2 месеци
Cr- вкупен			
ХПК			
Fe, Pb, Ni, Zn, Mn, Sn			
Вкупно масла и масти (тешко запаливи липофилни материи)			
Фосфор-вкупен (P _{вк})			
Фосфати			
Сулфати			
Нитрати			
Нитрити			
Хлор слободен Cl ₂ mg/l			
Хлор-вкупен			
Хлор-вкупен			
Хлориди			
ТОС			
Годишен извештај за животна средина	Годишно		До 31 Март секоја година
Евиденција на инциденти	Како се случуваат		Во рок од 3 (три) дена по инцидентот
Емисии во воздух и вода	Согласно табела Д2		
Министерство за животна средина и просторно планирање	Годишно	Дозвола Бр.	Десет дена по истекот на календарската година
Датум на издавање на Дозволата	Годишно		Десет дена по истекот на календарската година
Енергетска ефикасност	Годишно		Десет дена по истекот на календарската година
Потрошена вода	Годишно		Десет дена по истекот на календарската година

А – Интегрирана еколошка дозвола за Арцелор Миттал (ЦРМ) АД -Скопје

Закон за животна средина

Министерство за животна средина и просторно планирање Дозвола Бр.

Датум на издавање на Дозволата